

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2017. október hó 25. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az emberölés bűntette miatt **vádlott neve** ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2016. november 23. napján kihirdetett **13.B.358/2016/14.** számú ítéletét **megváltoztatja** az alábbiak szerint:

A vádlott rablás bűntetteként értékelt cselekményét testi sértés bűntette kísérletének [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés] **is** minősíti.

A rablás bűntettének jogszabályi alapja a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont **1. fordulata**.

A szabadságvesztés tartamát 12 (tizenkettő) évre súlyosítja.

A szabadságvesztést börtönben rendeli végrehajtani.

A Békés Megyei Rendőr-főkapitányság által lefoglalt és T-7/2016. szám alatt kezelt összesen 18 (tizennyolc) darab pénzérme (520,- forint, azaz ötszázhusz), illetve a P-8/2016. szám alatt kezelt 4.865,- (négyezer-nyolcszázhatvanöt) forint, 265,- (kettőszázhatvanöt) forint és 1 (egy) dínár lefoglalását megszünteti és megállapítja, hogy az az állam tulajdonába kerül.

Az elsőfokú eljárásban felmerült 2.505.133,- (kettőmillió-**ötszázötezer**-százharminchárom) forint bűnügyi költségből a vádlott 2.449.126,- (kettőmillió-négyszáznegyvenkilencezer-százhuszonhat) forintot köteles megfizetni, míg 56.007,- (ötvenhatezer-hét) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A vádlott által 2016. november 23. napjától 2017. október 25. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztésbe.

Kötelezi a vádlottat, hogy a másodfokú eljárásban felmerült 5.000,- (ötezer) forint bűnügyi költséget fizesse meg az államnak a Gyulai Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Megállapítja, hogy a vádlott személyazonosító igazolványának száma: (személyazonosító igazolvány szám), a vádlott fogvatartása helyének megjelölését mellőzi.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

Az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző rablás

büntetésben, a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) és d) pontja szerint minősülő - aljas indokból, különös kegyetlenséggel elkövetett - emberölés büntetésben és a Btk. 228. §-a szerint minősülő kegyeletsértés vétségében állapította meg. Ezért halmazati büntetésül 10 év szabadságvesztésre és 10 év közügyek gyakorlásától eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott a büntetés legalább kétharmad részének kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra. A vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította. A polgári jogi igény érvényesítését - amit az elhunyt sértett szülei és egyben örökösei terjesztettek elő - egyéb törvényes útra utasította. Az elsőfokú bíróság rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és a vádlottat 2.505.133,- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, eltérő jogi minősítés és a kegyeletsértés vétségében történt bűnösség megállapítása miatt, a vádlott cselekményének egységesen a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b), c) és d) pontjai szerint minősülő nyereségvágyból, aljas indokból, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntetésének minősítése és a vádlottal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása végett.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.447/2016/4-II. számú átiratában és a fellebbezési nyilvános ülésen jelenlévő ügyész a perbeszédében a vádlott terhére bejelentett fellebbezést a büntetés súlyosítására vonatkozó részében tartotta fent. A minősítést illetően azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság állapítsa meg, hogy a vádlott cselekménye a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntette kísérletének is minősül. Az ügyész a bűnösségi körülmények és a középérték helyesbítését is indítványozta.

A vádlott védője az ügyészi fellebbezésre írásban benyújtott észrevételében - amit a fellebbezési nyilvános ülésen is fenntartott - indítványozta védence felmentését a kegyeletsértés vétségének vádjá alól arra hivatkozással, hogy a vádlott a cselekmény elkövetésekor nem tudta, hogy a sértett már nem él. Ezért a magatartása a kegyeletsértés vétségének megállapítására nem alkalmas, az legfeljebb alkalmatlan tárgyon elkövetett kísérletnek minősül, aminek büntetőjogi következménye nem lehet. Nyomatékos enyhítő körülményként kérte figyelembe venni, hogy a vádlottat a beszámítási képessége közepes fokban korlátozta a cselekménye társadalomra veszélyes következményeinek felismerésében. Ezért a minősítést illetően az első fokú ítélet megváltoztatását, egyebekben annak helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú bíróság a módosított ügyészi fellebbezést ítélte alaposnak.

Az ítéletábrá a Be. 348. § (1) bekezdése szerint eljárva a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbíráta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le, olyan eljárási szabálysértést, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné, nem vétett. Észlelte azonban a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék tévesen biztosított fellebbezési jogot a magánfeleknek (a sértett örököseinek) az első fokú ítélet polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezését illetően. Ez a jog a magánfelet csak a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezés esetén illeti meg, az igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása esetén azonban nem (Be. 346. § (5) bekezdés b) pont). Tekintettel arra, hogy a magánfelek a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása ellen fellebbezést nem jelentettek be, az eljárási szabálysértés az ügy érdemi elbírálására nem hatott ki, így csupán annak megállapításra szorított a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és lehetséges körben lefolytatta és ennek eredményeként túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg, amelyet a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva a rendelkezésre álló iratok alapján a következőkkel egészített ki, illetőleg helyesbített:

A vádlottal szemben a jelen eljárást megelőzően a 2015. december 27. napján elkövetett lopás vétsége miatt büntetőeljárást indult, amelyben 2015. december 28. napján gyanúsítottként hallgatta ki a nyomozó hatóság. E bűncselekményért a Gyulai Járásbíróság 2017. június 19. napján kihirdetett 11.B.171/2016/35. számú ítéletével egy évre próbára bocsátotta. Az ítélet nem jogerős, jelenleg a Gyulai Törvényszéken másodfokú eljárás van folyamatban.

Helyesbítette az ítélet tábla az első fokú ítélet 3. oldal utolsó előtti bekezdésében írt évszámot **2016.** február 4. napjára, mert az ítélet elírás folytán évként 2015-t tüntetett fel.

Helyesbítette az első fokú ítélet 5. oldal C./ pontjának harmadik bekezdését akként, hogy a mentő esetkocsi rendszáma (forgalmi rendszám) volt (III. nyomozati irat 225. oldal).

Mellőzte a 6. oldal 12. pontjából az „\$” jelet, mert az értelemzavaró. A mondat helyesen: „A bal alkar testtávoli harmadában, a singcsonti élen három cm átmérőjű vérbeszűrődés.”.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, az az előbb írt kiegészítésekkel, illetőleg helyesbítésekkel irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

Az elsőfokú bíróság a vádlott beismerő vallomásán kívül olyan további bizonyítási eszközöket is beszerzett és körütekintően megvizsgált, amelyek a vádlott vallomását támasztották alá. Így a tárgyaláson levetítette az autóbusz pályaudvar térfigyelő kamerájának felvételét és a sértett sérüléseire vonatkozóan részletesen meghallgatta az igazságügyi orvosszakértőket. Az így nyert bizonyítékok körütekintő és gondos mérlegelése útján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott vád tárgyává tett cselekvősege három, a vádlott szándékát és motivációját illetően időbelileg is jól elkülöníthető részmozzanatból tevődött össze.

Itt tartotta szükségesnek helyesbíteni a másodfokú bíróság az első fokú ítélet indokolásának 18. oldal 5. bekezdését a következők szerint: téves az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy „Az ügyész a vádirati tényállásban megjelölt vádlotti magatartás miatt emelt vádat, de ez a bíróságot nem köti”, mert a Be. 2. § (3) bekezdés második fordulata szerinti alapvető rendelkezés alapján a bíróság csak olyan cselekmény miatt dönthet a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről, amelyet a vád tartalmaz. Ugyanakkor a 2. § (4) bekezdése alapján a cselekmény vádirat szerinti minősítéséhez nincs kötve a bíróság.

Az indokolás ugyanezen bekezdéséből mellőzi a 12/2007. BK véleményre utalást, mert azt a 2/2013. (VII.8.) BK vélemény nem tartotta fenn.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és a bűncselekmények minősítése döntően törvényes volt.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a vádlott szándéka eredetileg a sértett pénzének megszerzésére irányult. Ezért az ülő helyzetben lévő sértettet fejbe rúgta, majd miután a sértett ennek következtében a földre esett, a fejét tovább

rugdalta, mindaddig, amíg a sértett eszméletét veszítette. A vádlott ekkor a sértett ruházatát átkutatva eltulajdonított tőle 5.650,- forintot és 1 dinárt.

A vádlott erőszakos magatartása ekkor kifejezetten arra irányult, hogy a sértett készpénzét megszerezze. Ezért magatartását helyesen minősítette az elsőfokú bíróság a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontja szerinti rablás bűntettének. Ez a rendelkezés azonban a rablás két fordulatát, az erőszak, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetés alkalmazását különbözteti meg, amelyre a jogszabályi hivatkozásnál is utalni kell. Ezért a másodfokú bíróság a vádlott vagyon elleni erőszakos bűncselekményének jogszabályi alapját helyesbítette akként, hogy az a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontja 1. fordulata szerinti rablás bűntette.

A vádlott erőszakos magatartásával felhagyott, miután a sértett eszméletét veszítette és a pénz elvétele után elhagyta a helyszínt. Mindezekből arra vonható le következtetés, hogy a vádlott szándéka ekkor a sértett bántalmazására irányult és a pénz megszerzése motiválta. A bántalmazás módjából és a célzott testtájékból arra vonható le következtetés, hogy a vádlotti magatartás súlyosabb, akár 8 napon túl gyógyuló sérülés okozására is alkalmas volt. Ezzel a vádlott is tisztában volt, de magatartása lehetséges következményei iránt közömbös maradt (esetleges szándék). Ezért a vádlottnak ez a magatartása a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő, a Btk. 10. § (1) bekezdésére figyelemmel súlyos testi sértés bűntette kísérletének minősül, melyet a rablás bűntettével halmazatban kell megállapítani, mert a rablási erőszak során megvalósított könnyű testi sértés csupán látszólagos, míg a súlyos testi sértés valóságos alaki halmazatban áll a rablással (BH. 2016.265.).

A vádlott ezen cselekménye után elhagyta a helyszínt, de oda rövid időn belül visszatért, mert attól tartott, hogy amennyiben a sértett magához tér, számon kéri rajta a pénz eltulajdonítását. A vádlott ekkor vette magához a sértett 10 cm pengehosszúságú pillangókését és azzal huszonötször a mellkas jobb felén, tízszer a jobb tompor tájékán különböző erővel megszúrta a sértettet. A szúrások közül több a májat és a tüdőt érte, aminek következtében a sértett életét az azonnali szakszerű orvosi ellátás sem menthette meg.

A vádlottnak ez a cselekvősege nem csak időben különült el az értékszerző cselekményétől, hanem a vádlott szándékát és motivációját illetően is. A vádlott ekkor kifejezetten azért szúrta meg mintegy 35 alkalommal a sértettet, hogy az életét kioltsa, nehogy felelősségre vonja a pénz eltulajdonításáért. Ezért helyesen állapította meg azt az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott az élet elleni bűncselekményét egyenes szándékkal követte el. Abban is helyesen foglalt állást, hogy a magatartása a különös kegyetlenséggel elkövetettkénti minősítést is megalapozza, figyelemmel a sérülések nagy számára és az elkövetési magatartásban megnyilvánuló rendkívüli embertelenségre, brutalitásra, a vádlott gátlástalanságára amit az elkövetéskor a tudata átfogott. Az általa is hivatkozott 3/2013. Büntető Jogegységi Határozat II/4. pontja szerint annak nem volt jelentősége, hogy a sértett az eszméletvesztése folytán tényleges fájdalomérzést elszenvedett-e.

A vádlotti magatartás egyszersmind aljas indokból elkövetettnek is minősül. Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy ha az elkövető szándéka eredetileg a sértett pénzének erőszakkal való elvételére irányult, majd ezt követően a bűncselekmény leleplezésének a megghiúsítása érdekében határozza el a sértett megölését, az így végrehajtott cselekmény nem nyereségvágyból, hanem aljas indokból elkövetett emberölést és ezzel bűnhalmazatban rablást valósít meg (BH 1981.310., BH 2005.167.II., BH 2016.228.). A már kifejtettek alapján a vádlottnak a tényállás A./ pontjában részletezett magatartása tehát rablás bűntettének és súlyos testi sértés bűntette kísérletének, a B./ pontban részletezett magatartása pedig aljas indokból, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés

büntették minősül, figyelemmel a cselekmények időbeli elkülönülésére, valamint arra, hogy a vádlott szándéka és motivációja a tényállás A./ és B./ pontját illetően különböző volt. Míg a tényállás A./ pontjában a vádlott szándéka a sértett pénzének megszerzésére irányult, és ezért bántalmazta a sértettet, de szándéka ekkor csak testi sértés okozására terjedt ki és az élet kioltására nem, addig a tényállás B./ pontjában részletezett magatartása során már kifejezetten kívánta a sértett halálát abból az indokból, hogy a sértett ne tudja őt a pénz eltulajdonítása miatt felelősségre vonni.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával abban is, hogy a tényállás C./ pontjában részletezett cselekvőségével a vádlott a kegyeletsértés vétségét valósította meg. Az ügyészi vádirat is tartalmazta azt, hogy a vádlott a sértettet a végbél környékén is 8 alkalommal megszúrta. A nyomozás során előterjesztett igazságügyi orvosszakértői vélemény, majd a tárgyaláson meghallgatott igazságügyi orvosszakértők nyilatkozata alapján egyértelművé vált, hogy ezek a szúrások a sértettet már a halála után érték. A védelem arra hivatkozva kérte a vádlott felmentését a kegyeletsértés vétsége alól, hogy a vádlott nem lehetett tisztában azzal, hogy a sértett ekkor már nem élt. Ezt az érvelést nem fogadta el a másodfokú bíróság. A vádlott ezt megelőzően 35 alkalommal kifejezetten abból a célból szúrta meg a sértettet, hogy az életét kioltsa. A szúrások közül több olyan erejű volt, hogy a hideg téli időben több rétegű, vastag ruházatot viselő sértett ruházatán áthatolva a tüdőt és a májat is elérte. A vádlott amikor ezen szúrások után elhagyta a helyszínt, majd oda ismét visszatért, ugyanabban a helyzetben találta a sértettet. Mindezekből kizárólag arra vonható le következtetés, hogy a vádlottnak tudnia kellett, hogy a sértett ekkor már nem élt. A vádlott azonban a homoszexuálisok iránt érzett haragjában még 8 alkalommal a végbél tájékán megszúrta a halott sértettet. A kegyeletsértés jogi tárgya az elhunyt emlékének védelme, illetve a holttest háborítatlansága. Tekintettel arra, hogy ez a vádlotti cselekvőség is időben, valamint a vádlott szándékát és motivációját illetően elkülönül a két korábbi részcselekménytől, ugyanakkor az ügyész ezt a vádlotti magatartást is a vád tárgyává tette, de a már kifejtettekre figyelemmel a vád szerinti minősítés a bíróságot nem köti, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a vádlott bűnösségét további bűncselekményben, azaz a kegyeletsértés vétségében. Ennek az általa kifejtettek alapján eljárásjogi akadálya sem volt.

A bűnösségi körülményeket vizsgálva az ítéletábra mellőzte súlyosító körülményként értékelni a sértett súlyos fokú ittasságában megnyilvánuló közrehatását. Az, hogy a sértett ittas volt, a vádlott javára enyhítő körülményként nem értékelhető, hiszen az irányadó tényállás sem tartalmazott a sértett részéről olyan magatartást, ami provokációnak lenne tekinthető. A minősítés megváltoztatására tekintettel az ítéletábra - csekély súllyal - enyhítő körülményként értékelte, hogy a testi épség elleni bűncselekmény kísérleti szakban maradt.

A tényállás kiegészítésére figyelemmel az ítéletábra további súlyosító körülményként értékelte, hogy a vádlott a bűncselekményeket az ellene folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt követte el.

A másodfokú bíróság az ügyészi indítvánnyal ellentétben nem mellőzte súlyosító körülményként értékelni a vagyon elleni erőszakos bűncselekmények és az emberölés büntettének helyi és országos szintű relatív elszaporodottságát figyelemmel arra, hogy ennek mellőzéséhez nincs objektív adat.

Egyebekben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket. Az ítéletábra álláspontja szerint azonban az enyhítő körülményeknek túlzott nyomatókat tulajdonított.

A középérték megállapításánál az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Btk. 36. §-át, mely

szerint a határozott ideig tartó szabadságvesztés leghosszabb tartama halmazati büntetés esetén huszonöt év. A tényállás helyesbítésére is figyelemmel a vádlott a bűncselekmények elkövetésekor a huszadik életévét már betöltötte, ezért vele szemben a Btk. 41. § (1) bekezdése alapján életfogytig tartó szabadságvesztés is kiszabható lett volna.

A kiegészített bűnösségi körülmények alapján sem tartotta az ítélőtábla szükségesnek a vádlottal szemben határozatlan ideig tartó szabadságvesztés kiszabását és ilyen indítványt az ügyészség sem tett.

A minősített emberölés büntetési tétele tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés. A Btk. 36. §-ra figyelemmel a vádlottal szemben kiszabható, határozott ideig tartó szabadságvesztés tartama tíz évtől huszonöt évig terjedhet, amelynek középmértéke 17 év 6 hónap.

A vádlott a bűncselekmények elkövetésekor beszámítási képességében közepes fokban korlátozva volt, ugyanakkor a bűncselekmények elkövetését az eljárás során mindvégig beismerte, őszinte, feltáró jellegű vallomást tett. A bűncselekmények elkövetését megbánta, a sértettektől bocsánatot kért. Ezért osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a Btk. 79. §-a szerinti büntetési célok határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásával is elérhetők.

A legsúlyosabb bűncselekmény, az emberölés büntette azonban két oknál fogva is súlyosabban minősül és a vádlott a bűncselekmények többszörös halmazatát követte el az ellene folyamatban lévő büntető eljárás alatt. Ezért a másodfokú bíróság álláspontja az, hogy az elsőfokú bíróság túlzott mértékben eltért a büntetés kiszabásánál irányadó, - helyesen - 17 év 6 hónap középmértéktől is.

A másodfokú bíróság a számba vett súlyosító körülményekre és arra is figyelemmel, hogy a vádlott cselekményét súlyos testi sértés büntette kísérletének is minősítette, a szabadságvesztés tartamát 12 évre súlyosította.

A vádlott a bűncselekmények elkövetésekor egy hónap híján 21 éves volt, beszámítási képessége közepes fokban korlátozott. Ezért az ítélőtábla a szabadságvesztést a Btk. 35. § (1) és (2) bekezdése alapján a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja szerinti börtönben rendelte végrehajtani. A teljesség érdekében jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a fegyház fokozat jogszabályi alapját pontatlanul jelölte meg, mert az helyesen a Btk. 37. § (3) bekezdés a) pont ad) pontja.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a bűnjelként lefoglalt készpénzekről nem rendelkezett. Az elkövetés helyszínén lefoglalt összesen 520,- forint értékű pénzérme vérrel szennyezett, azt a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság T-7/2016. szám alatt tartja nyilván (I. nyomozati kötet 191. oldal). Az összesen 5.130,- forint készpénzt és 1 dinárt a nyomozó hatóság a vádlottól foglalta le, azok is vérrel szennyezettek. Ezt a pénzt a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság P-8/2016. letéti számon kezeli (III. nyomozati irat 403. oldal). A másodfokú bíróság a pénzeszközök lefoglalását a Be. 155. § (1) bekezdése alapján megszüntette és ugyanezen szakasz (6) bekezdése alapján azok vérrel szennyezettségére és az emiatti fertőzés veszélyére figyelemmel azt állapította meg, hogy azok az állam tulajdonába kerülnek, mert fizető eszköz megsemmisítéséről nem rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy az elsőfokú eljárásban összesen 2.505.133,- forint bűnügyi költség merült fel, ennek betűvel kiírt összege azonban az ítélet rendelkező részében pontatlanul szerepelt (kettőmillió-ötszázezer-százharminchárom) ezért azt a másodfokú bíróság

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke